

ประเด็นการเมือง ฉบับที่ E4	6 ธ.ค. 67	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลีใต้	ประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลี และการทบทวนระบบกลไกการตรวจสอบประธานาธิบดีเกาหลี	
ประเด็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลี - ประธานาธิบดี ดร.ซิงมันรี ระหว่างปี ค.ศ. 1948 -1960 - ประธานาธิบดี พัก จ็องฮี ระหว่างปี ค.ศ. 1960 -1970 - เหตุการณ์กวาดจู่ ปี ค.ศ. 1980 - ยุคประชาธิปไตย หลังปี ค.ศ. 1987 - ประธานาธิบดี ปาร์ค กึน-เฮ ค.ศ. 2013 - 2017 - ประธานาธิบดียุน ซ็อก-ยอล ประกาศกฎอัยการศึก 	

ประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลี และการทบทวนระบบกลไกการตรวจสอบประธานาธิบดีเกาหลี

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1948 ถือว่าเป็นประเทศที่ยึดหลักปกครองแบบประชาธิปไตยทุนนิยม แต่ตลอดระยะเวลาในช่วงปี 1948-1998 รวม 50 ปี ได้มีวิกฤติการณ์ทางการเมืองเป็นช่วงๆ ระบบการเมืองมีความไม่มั่นคง เปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลและอำนาจทางสังคมและทหาร ก่อให้เกิดความรุนแรงทางการเมืองนับครั้งไม่ถ้วน ทั้งการปราบปราม ล้อมปราบฝ่ายต่อต้านที่เป็นทั้งพลเรือน นักศึกษา และนักการเมือง ตลอดจนฉีกรัฐธรรมนูญหลายครั้ง เพียงเพื่อที่จะได้ครอบครองอำนาจไว้ในกลุ่มของตน

ประธานาธิบดี ดร.ซิงมันรี ระหว่างปี 1948-1960 ถือเป็นวีรบุรุษผู้ร่วมต่อต้านญี่ปุ่นที่ยึดครองประเทศในช่วงปี 1910-1945 เขาดำรงตำแหน่งถึง 2 สมัย แต่ก็ฉีกรัฐธรรมนูญและร่างรัฐธรรมนูญใหม่ดำรงตำแหน่งต่อตลอดกาล จึงได้รับการต่อต้านอย่างหนักจากประชาชนและฝ่ายค้าน กระทั่งนำไปสู่การรัฐประหารในปี 1960

ยุคประธานาธิบดี พัก จอง ฮี (1960-1970) ประธานาธิบดี พัก จอง ฮี เป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจของเกาหลีใต้หลังสงครามเกาหลี แต่การปกครองของเขาถูกวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ของการใช้อำนาจรวมศูนย์และการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ด้วยการ **ใช้อำนาจรวมศูนย์** ด้วยการประกาศใช้ **กฎอัยการศึก** เพื่อควบคุมสถานการณ์ทางการเมืองและจำกัดเสรีภาพของประชาชน บังคับใช้การปิดกั้นสื่อมวลชน จำกัดการชุมนุมประท้วง และควบคุมกระบวนการเลือกตั้ง กำหนดนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการดำเนิน **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี** ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางอุตสาหกรรมและการส่งออก รวมถึงการก่อตั้ง **เขตอุตสาหกรรม** และส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เครือข่ายการขนส่งและการไฟฟ้า ความสำเร็จด้านเศรษฐกิจทำให้เกาหลีใต้ก้าวจากประเทศยากจนสู่ประเทศที่พัฒนา แต่ผลด้านลบ คือ **การละเมิดสิทธิ**

มนุษยชน เนื่องจากการปราบปรามผู้ที่ต่อต้านรัฐบาลอย่างรุนแรง เช่น การจับกุมฝ่ายซ้ายและผู้ประท้วง และการใช้อำนาจฝ่ายทหารในการควบคุมประชาชนและข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม **การสิ้นสุดอำนาจ** พัก จ็องฮีถูกลอบสังหารในปี 1979 หลังดำรงตำแหน่งเกือบสองทศวรรษ การเสียชีวิตของเขาทำให้เกาหลีใต้เข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านทางการเมือง **ผลกระทบระยะยาวสืบเนื่องจากยุคประธานาธิบดี พัก จ็อง ฮี** แม้ว่านโยบายเศรษฐกิจของพักจะสร้างรากฐานให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ แต่การรวมศูนย์อำนาจและการละเมิดสิทธิสร้างความตึงเครียดในสังคมและเป็นตัวอย่างสำคัญของความจำเป็นในการสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ

เหตุการณ์กวางจู (Gwangju Uprising, 1980) หลังการลอบสังหารประธานาธิบดีพัก จ็องฮี ในปี 1979 เกาหลีใต้เผชิญความไม่แน่นอนทางการเมืองและเศรษฐกิจ ประธานาธิบดี **ชุน ดูฮวาน** ขึ้นสู่อำนาจผ่านรัฐประหารในปี 1980 ซึ่งกระตุ้นความไม่พอใจในสังคม เนื่องจากประชาชนเรียกร้องประชาธิปไตยและการเลือกตั้งที่เสรี **เหตุการณ์สำคัญ** ได้แก่ การประกาศกฎอัยการศึก ชุน ดูฮวาน ใช้กฎอัยการศึกเพื่อปราบปรามผู้ประท้วงและควบคุมสถานการณ์ทางการเมือง **การชุมนุมประท้วงที่กวางจู** เมืองกวางจูกลายเป็นศูนย์กลางการประท้วงครั้งใหญ่ ประชาชนกว่าแสนคนเรียกร้องประชาธิปไตย แต่รัฐบาลตอบโต้ด้วยการใช้กองกำลังทหาร **การปราบปราม** ในวันที่ 18–27 พฤษภาคม 1980 กองทัพเข้าปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรง มีการยิงผู้ชุมนุมเสียชีวิตและบาดเจ็บหลายพันคน **ผลกระทบ ด้านประชาธิปไตย** เหตุการณ์นี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในเกาหลีใต้ **ด้านสังคม** ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและความจำเป็นในการจำกัดอำนาจของทหาร **ด้านการเมือง** การต่อต้านชุน ดูฮวาน ขยายวงกว้างจนส่งผลให้เกิดการปฏิรูปทางการเมืองในปี 1987 **บทเรียนสำคัญ** เหตุการณ์นี้ถือเป็นตัวอย่างสำคัญของผลเสียจากการใช้อำนาจเกินขอบเขตของรัฐ และเป็นแรงผลักดันให้เกาหลีใต้เปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยในยุคต่อมา

นายพลชุน ดูฮวาน ดำรงตำแหน่ง ระหว่างปี 1981-1987 และนายพลโรห์ แดวู ดำรงตำแหน่งช่วงปี 1988-1991 นับเป็นช่วงที่ทหารครองอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จติดต่อกันอีกต่อมา จนกระทั่งปี 1992 เกาหลีใต้จึงมุ่งสู่เส้นทางประชาธิปไตยเต็มใบ เมื่อนายคิม ยังแฮม นักการเมืองมืออาชีพได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี เป็นผู้นำประเทศยุคใหม่และเป็นพลเรือนอีกด้วย ฝ่ายทหารได้ยอมจำกัดสถานภาพของตนเองในการทำหน้าที่ป้องกันประเทศ และให้ประชาชนได้ทำหน้าที่ในทางการเมืองการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยเต็มใบ หลังจากทีทหารปกครองและเป็นผู้นำประเทศมาเป็นระยะเวลาถึง 30 ปี

จุดเปลี่ยนสำคัญสู่ประชาธิปไตยของเกาหลีใต้เกิดขึ้นในปี 1987 หลังจากการประท้วงอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ นำโดยนักศึกษาและผู้นำฝ่ายค้าน เช่น คิม ยังแฮม และคิม เดจุง ส่งผลให้รัฐบาลทหารยอมแก้ไขรัฐธรรมนูญตามข้อเรียกร้องของประชาชน คำประกาศ 29 มิถุนายน 1987 รับรองการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงและปล่อยนักโทษการเมืองกว่า 2,000 คน เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปทางการเมืองสู่ประชาธิปไตยที่มั่นคงของเกาหลีใต้ การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างรวดเร็ว ใช้เวลาเพียงไม่กี่เดือนก็เสร็จ และประกาศใช้ในการเลือกตั้งเดือนธันวาคม ค.ศ. 1987 อย่างไรก็ตาม นายพลโรห์ แดวู ได้รับเลือกตั้งเป็น

ประธานาธิบดีคนต่อมา ดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียว คือ 5 ปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทำให้เกาหลีใต้ เดินหน้าเข้าสู่การเมืองแบบประชาธิปไตยมากขึ้นเป็นลำดับ รัฐธรรมนูญเกาหลีใต้ ประกาศใช้ครั้งแรกในปี 1948 และมีการปรับปรุงแก้ไขมาถึง 9 ครั้ง ฉบับปัจจุบันประกาศใช้ในปี 1987 มี 130 มาตรา ระบุชัดเจนว่า **ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี “เป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยของปวงชน”**

ยุคประชาธิปไตย (หลังปี 1987) หลังเหตุการณ์กวางจูในปี 1980 และความตึงเครียดทางการเมืองในยุค ชุน ดูฮวาน การเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยในเกาหลีใต้เริ่มต้นในปี 1987 ซึ่งมีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญครั้งสำคัญ คือ **การปฏิรูปทางการเมือง ทำให้เกิดรัฐธรรมนูญฉบับปี 1987** โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ เปิดให้ประชาชนเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง เพิ่มอำนาจให้รัฐสภาและศาลในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร และการวางกรอบสิทธิมนุษยชนให้ประชาชน **การลดบทบาททหาร** อำนาจของกองทัพในการเมืองถูกจำกัดลงอย่างมาก เพื่อป้องกันการรัฐประหารหรือการแทรกแซงการปกครอง **ผลกระทบทางการเมือง** ทำให้เกิดการแข่งขันทางการเมืองเสรีมากขึ้น ส่งเสริมพรรคการเมืองหลากหลาย ประธานาธิบดีเริ่มถูกตรวจสอบจากสื่อและรัฐสภาอย่างเข้มงวด การเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง และการเปิดโอกาสให้ฝ่ายค้านมีบทบาทมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงอำนาจบริหารสู่ “ระบบที่เน้นการถ่วงดุล” มากขึ้น **มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม** คือ เกาหลีใต้ในสมัยนี้ เกิดการพัฒนาเป็นประเทศประชาธิปไตยที่มีเศรษฐกิจแข็งแกร่ง และส่งผลให้สังคมให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน **ความสำคัญของยุคนี้** คือ เป็นยุคประชาธิปไตยที่สะท้อนถึงความสำเร็จของเกาหลีใต้ในการสร้างสมดุลระหว่างเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจ.

ปี 1992 เกาหลีใต้ก้าวเข้าสู่ยุคประชาธิปไตยที่มั่นคง ปรากฏจากการรัฐประหาร ระบบการเมืองมีเสถียรภาพและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างจริงจัง การมุ่งเน้นพัฒนาระบบการศึกษาและเศรษฐกิจ ตั้งแต่ยุคของนายพลพัก จองฮี (1962) ส่งผลให้ประเทศมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งวางรากฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความสำเร็จทางเศรษฐกิจนี้กลายเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็งในปัจจุบัน โดยเฉพาะการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของประเทศ

อีกกรณี คือ **ปาร์ค กึน-เฮ ประธานาธิบดีหญิงคนแรกของเกาหลีใต้** ที่ดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2013-2017 เป็นเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลีใต้ ซึ่งสะท้อนถึงความขัดแย้งและวิกฤตศรัทธาในระบบการเมือง การเปิดเผยคดีอื้อฉาวในปี 2016 เกี่ยวกับการใช้ตำแหน่งทางการเมืองเพื่อกดดันบริษัทใหญ่และเปิดเผยข้อมูลลับ

ร่วมกับเพื่อนสนิท ชเว ชุน-ซิล นำไปสู่การประท้วงครั้งใหญ่และการถอดถอนปาร์คจากตำแหน่งในปี 2017 รวมถึงการจำคุกในปี 2018 ฐานรับสินบนและใช้อำนาจในทางมิชอบ กรณีนี้สะท้อนปัญหาทุจริตและความไม่โปร่งใสในการเมืองเกาหลีใต้ และเผยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและกลุ่มทุน (chaebol) ที่มีอิทธิพลสูงในประเทศ การประท้วงของประชาชนแสดงถึงพลังของประชาธิปไตยในการเรียกร้องความรับผิดชอบจากผู้นำ นอกจากนี้ การตัดสินใจอย่างอิสระและกระบวนกรถอดถอนที่โปร่งใสเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรมและการปฏิรูปการเมืองของเกาหลีใต้ โดยกรณีนี้เป็นบทเรียนสำคัญเกี่ยวกับความโปร่งใสในรัฐบาล, ความรับผิดชอบของผู้นำ, และพลังของประชาชนในการตรวจสอบอำนาจการเมือง

และประเด็นในปัจจุบัน ประธานาธิบดี ยุน ซ็อก-ยอล ของเกาหลีใต้ได้ประกาศกฎอัยการศึก เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2567 อ้างถึงภัยคุกคามจากกลุ่มสนับสนุนเกาหลีเหนือ แต่การประกาศนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก เนื่องจากอาจจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจในประเทศ ต่อมาในวันที่ 4 ธันวาคม

2567 รัฐสภาเกาหลีใต้ได้ลงมติยกเลิกกฎอัยการศึก ส่งผลให้ประธานาธิบดียุนต้องยกเลิกคำสั่งดังกล่าว เหตุการณ์นี้สะท้อนถึงการขัดแย้งภายในระบบการเมืองเกาหลีใต้ โดยการยกเลิกกฎอัยการศึกของรัฐสภาชี้ให้เห็นถึงการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในระบอบประชาธิปไตย ความขัดแย้งนี้เน้นย้ำถึงความท้าทายในการรักษาสมดุลระหว่างความมั่นคงและสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในระบบการเมืองของเกาหลีใต้ ซึ่งในการประกาศและการยกเลิกกฎอัยการศึกนี้แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจฝ่ายบริหารในการรับมือกับภัยคุกคาม แต่ถูกมองว่าเกินขอบเขต พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของรัฐสภาในการตรวจสอบอำนาจและการรักษาสิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย

กลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลในเกาหลีใต้ ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญฉบับปี 1987 ส่งเสริมประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงและการแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร, นิติบัญญัติ, และตุลาการ ซึ่งเพิ่มอำนาจของรัฐสภาและศาลในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร รัฐสภา มีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร เช่น การยกเลิกกฎอัยการศึกและการถอดถอนผู้นำที่ใช้อำนาจผิดสื่อมวลชนและภาคประชาสังคม ช่วยในการตรวจสอบการกระทำของรัฐบาลและเปิดเผยข้อมูล รวมถึงองค์กรอิสระ ได้แก่ องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนและศาลรัฐธรรมนูญปกป้องเสรีภาพของประชาชนและรักษาความเป็นธรรมในสังคม ทั้งหมดนี้ช่วยเสริมสร้างระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพในเกาหลีใต้ความขัดแย้งในประเทศเกาหลีใต้จากอดีตถึงปัจจุบัน นั่นก็คือ ความขัดแย้งทางการเมือง การเผชิญหน้าระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายค้าน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เช่น กฎอัยการศึก เกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองระหว่างผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้านผู้นำ ความขัดแย้งด้านสิทธิมนุษยชน การละเมิดสิทธิเสรีภาพในบางกรณี เช่น การควบคุมสื่อหรือการชุมนุม เกิดการเผชิญหน้ากับประชาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตย ภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ ความกังวลเกี่ยวกับการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และภัยคุกคามต่อความมั่นคง และการจัดการกับกลุ่มที่มีแนวคิดสนับสนุนเกาหลีเหนือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ความไม่พอใจในนโยบายเศรษฐกิจที่กระทบกลุ่มคนรายได้น้อย ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกทางสังคมระหว่างกลุ่มคนเมืองและชนบท

จึงสรุปได้ว่า ระบบกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลในเกาหลีใต้มีความเข้มแข็ง แต่ยังคงเผชิญความท้าทายจากความขัดแย้งภายใน การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคการเมือง ภาคประชาสังคม และการพัฒนาโลกทางกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การเรียนรู้จากอดีตเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างความมั่นคงและการรักษาประชาธิปไตย

พ.อ.หญิง จันทิรา นาคบุญนำ

อจ.ทก.สมย.วทบ.